

BILJEŠKE O AUTORIMA

NIKOLA ANDRIĆ, književnik, književni povjesničar, dramaturg, prevodilac i jezikoslovac rođen je u Vukovaru 5. prosinca 1867., gdje je i pohađao osnovnu školu. Gimnaziju je završio u Osijeku 1887., a iste godine, uz potporu Zemaljske vlade, odlazi u Beč, gdje studira slavistiku i romanistiku kod Vatroslava Jagića te A. Mussafiae i G. Meyer-Lübkea te 1889. studira i romanistiku na Sorbonni i na Collège de France. Diplomirao je u Beču 1891. te doktorirao 1897.

Kao profesor hrvatskoga i francuskoga jezika radio je od 1891-1893. na realnoj gimnaziji i višoj trgovačkoj školi u Zemunu. Godine 1894., na prijedlog Stjepana Miletića, postaje dramaturgom u Hrvatskom zemaljskom kazalištu u Zagrebu i na toj dužnosti ostaje do 1899.

Godine 1898. sa Stjepanom Miletićem osnovao je Glumačku školu u Zagrebu na kojoj je, s prekidima, i predavao do 1926.

Godine 1899. predaje hrvatski i latinski jezik uz svjetsku književnost na zagrebačkom ženskom liceju, a u razdoblju od 1901-1907. ponovno radi kao dramaturg Hrvatskoga zemaljskog kazališta u Zagrebu.

Godine 1907. jedan je od osnivača te upravitelj osječkoga Hrvatskog narodnog kazališta do 1908. Zatim ponovno postaje profesorom u Zagrebu i to istodobno na I. realnoj gimnaziji i Glumačkoj školi.

Kao član redakcije »Narodnih novina«, u razdoblju od 1909-1913., uređivao je prosvjetnu rubriku i feljton te pisao tekstove o kazalištu i novim knjigama.

Godine 1913. utemeljio je »Zabavnu biblioteku«, koju je i uređivao i za njezine potrebe preveo više od šezdeset naslova.

U razdoblju od 1920-1921. bio je i vladin kazališni povjerenik te upravitelj Hrvatskoga narodnog kazališta u Zagrebu, a od 1925-1926. obavlja dužnost pomoćnika ministra prosvjete Stjepana Radića u Beogradu.

Osnivač je i voditelj Matice hrvatskih kazališnih dobrovoljaca, predsjednik Društva hrvatskih književnika i Društva prijatelja Poljske.

Na poticaj predsjednika Matice hrvatske Tadije Smičiklase 1894. uređio je biblioteku *Hrvatskih narodnih pjesama* u šest svezaka.

Umirovljen je godine 1927., a sve do svoje smrti 7. travnja 1942. u Zagrebu je radio na uređivanju »Zabavne biblioteke«, u kojoj su od 1913-1941. objavljena 603 broja u nekoliko stotina svezaka.

Pisao je feljtone, pripovijetke, putopise, književnopovijesne i jezikoslovne rasprave te brojne polemike.

Važnija su mu djela:

U vagonu (pseudonim Miloje Fruškogorac), Zemun 1894., *Spomen-knjiga Hrvatskoga zemaljskog kazališta*, Zagreb 1895., *Izvori starih kajkavskih drama*, Rad JAZU, 1901., 146, str. 1-77., *Značenje Marka Marulića*, Zagreb 1901., *Iz ratničke književnosti hrvatske*, Zagreb 1902., *Život i književni rad Pavla Solarića*, Rad JAZU, 1902., 150, str. 103-194., *Pod apsolutizmom*, Zagreb 1906., *Branik jezika hrvatskoga*, Zagreb 1911., *Od Balkana do Mont-blanca I – I*, Zagreb 1927., *Šta je šta. Stvarni hrvatski rječnik u slikama* (u suradnji s Isom Velikanovićem), Zagreb 1938.

U posljednjem desetljeću ponovno su tiskana njegova djela *Pod apsolutizmom* i *Branik jezika hrvatskoga*, a zastupljen je i u ediciji »Stoljeća hrvatske književnosti«.

ISIDOR ISO VELIKANOVIĆ, pjesnik, pripovjedač, komediograf, feljtonist i prevodilac, rođen je u Šidu 29. ožujka 1869., gdje je i pohađao osnovnu školu. Gimnaziju je završio u Vinkovcima, a u Beču je studirao filozofiju i potom medicinu.

U književnosti se javio 90-ih godina 19. stoljeća objavljujući pjesme, poeme, pripovijesti i komedije u almanahu »Zvonimir«, zatim u »Vijencu«, »Nadi«, pa u časopisu »Knut«, kojega je bio i izdavač (1904-1906). Pripovijesti, humoreske i komedije objavljivao je (osobito u »Narodnim novinama« između 1890. i 1900) i pod imenom Nikolaj Voskresenskij.

Međutim, njegov prevoditeljski rad uvelike je nadmašio njegovo književno djelo pa se danas (posve neopravdano) prepoznaje isključivo kao prevoditelj. Njegovim imenom (posve opravdano) nazvana je i velika državna nagrada za prevodilaštvo. Preveo je nekoliko stotina djela i to s ruskog, poljskog, češkog, francuskog, talijanskog, španjolskog i njemačkog jezika. Autor je i nekoliko izdanja rječnika.

Priredio je i sabrana djela hrvatskih pisaca: Augusta Šenoa, Josipa Kozarca, Ksavera Šandora Gjalskoga, Eugena Kumičića i Josipa Eugena Tomića.

Umro je u Zagrebu 21. augusta 1940.

Važnija su mu djela:

Otmica, Zagreb 1901. i 1939., *Zašto svijet nije propao i druge šaljive pripovijesti iz Srijema*, Zagreb 1912., *Novi pakao i druge humoreske*, Zagreb 1913., *Prosci*, Zagreb 1914., *Srijemske priče*, Zagreb 1915., *Žena i vrag i druge priče*, Zagreb 1924., *Šta je šta. Stvarni hrvatski rječnik u slikama* (u suradnji s Nikolom Andrićem), Zagreb 1938., *Izabrana djela*, PSHK, knjiga 68, Zagreb 1980.